

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani“.

List izhaja 20. vsakega meseca.

Za člane v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

Cena inseratom: 1/4 strani D 5.— vključno davek.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključ.

Štev. 5.

V Ljubljani, 20. maja 1926.

Leto XIII.

Naša prizadevanja.

Na Zvezina večkratno podana prizadevanja in stvarno kritiziranje dosedanjih predpisov o gostilničarski obrti in k temu podane prošnje za ustvaritev vzdržnejših razmer, je ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo naročilo Zbornici v Ljubljani, naj izdela in predloži primerni osnutek zakona o gostilničarski obrti. Zbornica je ustrezaje dejanskim razmeram in pravilom s pristanikom naše Zveze tak načrt dogotovila in predložila zakonodajnemu oddelku ministrstva za obrt in trgovino. Vsebinsko tega projekta priobčujemo danes v ta namen, da se gostilničarstvo še lahko o tem izjavi in eventueno prijavi dostavke ali zboljšanja. K posameznim členom priobčimo tudi obrazložbe.

Ako bodo državni krmilarji tam gori, na svojem zlatem dvori, pristopni za strokovnjaška mnenja in ta zakon odobrili in izdali, bo stopila gostilničarska obrt v prave tečaje, po katerih bode možno priti do enostavnejšega reda in ureditve, po kateri bi šla naša ura prav.

Zakon o gostilničarskem obrtu.

Čl. 1.

(Pojem in obseg gostilničarskega obrta.)
Gostilničarski obrt je obrtoma v stalnem obratovališču kot glavni ali kot postranski posel izvrševana postrežba gostov.

- s toplimi in mrzlimi jedili,
- s sobami (prenočišči),
- z brezalkoholnimi pijačami,
- z nežganimi alkoholnimi pijačami,
- z žganimi alkoholnimi pijačami,

Predmet izvrševanja morejo biti vsi, a tudi samo nekateri našteti načini postrežbe gostov, katere pa je treba v obrtnem dovoljenju (koncesijski listini) izrecno navesti.

Pravica postrežbe gostov z alkoholnimi pijačami vsebuje pravico do prodaje dotičnih pijač v kakršnikoli količini.

Trgovina z jedili in pijačami se ne smatra za gostilničarski obrt, ako se ti predmeti ne povzijejo v prodajnem prostoru in če se alkoholne pijače prodajajo samo na debelo, ali pa prodajajo na drobno v posebnih, za razpečavanje na trgovski način zaprtih in opremljenih steklenicah (buteljkah).

Čl. 2.

(Osebnih pogojev in drugih pogojev za ustanovitev in izvrševanje gostilničarskega obrta.)

Od prosilca, ki hoče dobiti dovoljenje za izvrševanje gostilničarskega obrta, se poleg splošnih pogojev za samostojno obratovanje zahteva, da je neomadeževan, neobremenjen z nalezljivo ali gnjus vzbujajočo boleznijo, da se v pogledu njegove osebe ali njegovih družinskih članov ni bati zlorabe obrta za pospeševanje prepovedanih iger, nepravnosti in pijančevanja ter prikrivanja tihotapstva in tatvine in da prosilec v dotičnem kraju (mestu, trgu, vasi) ni ma za postrežbo gostov z žganimi alkoholnimi pijačami še nobenega, z drugimi alkoholnimi pijačami pa še ne več kot en sam gostilničarski obrt.

Minister za trgovino in industrijo more po zaslišanju pristojne zveze gostilničarskih zadrug (udruženj), organi-

zacije za pospeševanje tujkega prometa in pristojne zbornice (komore) za trgovino, obrt in industrijo predpisati za nastop gostilničarskega obrta v določenih krajih in za določene vrste gostilničarskega obrta dokaz strokovne usposobljenosti prosilca.

Za otvoritev gostilničarskega obrta, postrežbe gostov z žganimi in nežganimi alkoholnimi pijačami mora biti dana tudi krajevna potreba.

Poslopje in prostori, v katerih hoče prosilec izvrševati gostilničarski obrt, morajo biti v pogledu njihove ureditve zunanosti in okolice v ta namen primerni.

Predvsem morajo ustrezati zahtevam higijene, omogočati policijsko in finančno nadzorstvo ter ležati tako, da obratovanje v njih ne moti cerkve, šole, bolnice, državnih uradov in drugih javnih zavodov. Dali so izpolnjeni ti pogoji, odloča srezki poglavar (uprava ali magistrat avtonomnih mest) na podlagi oglada na licu mesta, kateremu je pritegniti zastopnika občine, srezkega sanitetnega referenta (mestni fizikat) in organa finančne kontrole. Eventuelno naj bi se še pristavilo: in zastopnika pristojne gostilničarske organizacije (zadruga) kot strokovnjaka.

Pri napravi hotelov v večjih mestih, letoviščih in kopališčih se ni ozirati na krajevno potrebo in pri napravi planinskih hotelov se vrhu tega ni ozirati na možnost policijske in finančne kontrole.

Čl. 3.

(Pristojnost za izdajo gostilničarskega dovoljenja.)

Za izdajo dovoljenja za izvrševanje gostilničarskega obrta je pristojen srezki poglavar ali v avtonomnih mestih uprava mesta (magistrat). Pred izdajo dovoljenja je zaslišati pristojno občino in strokovno gostilničarsko udruženje (zadrugo), ki se imata izjaviti v roku 14 dni ter imata v primeru, da obrtna oblast izda dovoljenje kljub njunim ugovorom, v istem roku po prejemu obvestila pravico priziva.

Čl. 4.

(Izvrševanje gostilničarskega obrta po namestniku, zakupniku, vdovi, otrocih in s strani upravnika stečajnega in zapuščinskega sklada).

Gostilničarski obrt se more izvrševati tudi po namestniku ali zakupniku. Tozadevno dovoljenje izda samo iz tehtnih razlogov srezki poglavar. Za namestnika in zakupnika se stavijo v osebni oziru enaki pogoji, kakor za imetnika obrta. Preselitev obratovališča v druge prostore v istem kraju se ne smatra za ustanovitev novega gostilničarskega obrta; potrebna pa je odobritev novih prostorov. Za postopek veljajo smiselno določbe člena 2. in 3.

Po smrti imetnika gostilničarskega obrta morejo njegova vdova ali mladoletni potomci, ki imajo pravico do dedščine, za časa vdovstva, odnosno mladoletnosti, nadaljevati gostilničarski obrt pokojnika na podlagi njegovega gostilničarskega dovoljenja. Potrebno je samo naznanilo srezkemu poglavarju, izkazilo osebne sposobnosti in pri mladoletnih prijavi sposobnega namestnika ali zakupnika in če je vdova ločena, izkazilo, da se ločitev ni izvršila po njeni lastni krivdi.

Prav tako je potrebna za nadaljevanje gostilničarskega obrta na račun med stečajnim in zapuščinskim postopanjem samo prijava srezkemu poglavarju in priglasitev sposobnega namestnika.

Čl. 5.

(Izvrševanje gostilničarskega obrta začasno ob posebnih prilikah in točenje lastnega pridelka).

Za postrežbo občinstva z jedili in pijačami na gostilničarski način samo začasno ob posebnih prilikah (slavnostih, veselicah, razstavah, sejnih itd.) v zaprtih prostorih, pod šotorom ali pod milim nebom, ali v barakah za časa večjih gradbenih del, ako v bližini ni mogoče dobiti redne gostilničarske postrežbe, je potrebno posebno dovoljenje (licenca). To izdaja srezki poglavar od primera do primera upravičenim gostilničarskim obrtnikom, oziraje se na potrebe občinstva, in kadar gre za postrežbo z alkoholnimi pijačami, samo osebam, ki izvršujejo gostilničarski obrt v isti ali kaki sosedni občini. Za postrežbo z jedili in brezalkoholnimi pijačami se more izdati vsakokratno dovoljenje osebam, ki ne izvršujejo gostilničarskega obrta, ako obstoja tak način postrež-

be po osebah, ki niso gostilničarski obrtniki že po starih krajevnih narodnih običajih.

Za točenje lastnega vinskega pridelka (pod vejo) v vinorodnih krajih se ne zahteva dovoljenja za izvrševanje gostilničarskega obrta, temveč posebno dovoljenje (licenca), ki ga more izdati pristojni srezki poglavar (uprava ali magistrat avtonomnih mest) iz tehtnih razlogov in samo za določeno krajšo dobo takim vinogradnikom, ki radi male množine vinskega pridelka tega ne morejo razpečati na debelo, temveč so navezani na drobno prodajo potom točenja pod vejo. Tako dovoljenje se more izdati samo za kraj, kjer leži vinograd ali kjer stanuje vinogradnik.

Čl. 6.

(Taksna določila).

1. Za izdajo dovoljenja za izvrševanje gostilničarskega obrta (koncesije) znaša taksa.

a) v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Osijeku, Sarajevu, Splitu in Subotici Din 3000;

b) v ostalih krajih s 3000 in več prebivalci Din 2500;

c) v krajih z manj nego 3000 prebivalcev Din 2000.

2. Za odločbo, dali so izpolnjeni v čl. 2 določeni pogoji za poslopje in prostore, v katerih se hoče izvrševati gostilničarski obrt, znaša taksa:

a) v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu in Osijeku, Sarajevu, Splitu in Subotici Din 1000;

b) v ostalih krajih s 3000 in več prebivalci Din 800;

c) v krajih z manj nego 3000 prebivalci Din 600.

3. Za odobritev namestnika ali zakupnika gostilniškega obrta po čl. 4 se plačuje ena tretjina pod točko 1. navedene takse.

4. Taksa za posebno dovoljenje (licenco) za izvrševanje gostilničarskega obrta samo začasno ob posebnih prilikah in v barakah za časa večjih gradbenih del znaša 200 Din taksa za dovoljenje točenja lastnega vinskega pridelka (pod vejo) pa 100 Din.

Ako gre za brezalkoholni gostilničarski obrt, se plača v preje naštetih primerih samo polovična taksa.

5. V pokrajinah, kjer se ne pobira trošarina na vino in žganje, se pobira točilna taksa po tarifni postavki 62 zakona o taksah z dne 25. oktobra 1923 Sl. N. št. 255 ex 1923. Kjer pa se pobira trošarina od vina in žganja, se mesto plačila točilne takse poviša trošarina na vino za 10 Din na vsakih 100 litrov. Na ta povišek se ne smejo pobirati nikake avtonomne doklade.

Čl. 7.

(Pooblastilo za izdajo izvršilnih odredb).

Minister trgovine in industrije in Minister za finance se pooblašata, da

izdasta v okviru tega zakona potrebne izvršilne odredbe.

Čl. 8.

(Predhodna določila).

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše in ko se razglasi v Službenih Novinah.

Obenem se razveljavljajo določbe tarifnih postavk 60, 61, 63, 64, 65, 66, 68 in 69 za pokrajine, kjer se pobira trošarina na vino in žganje tudi tar. post. 62, zakona o taksah in pristojbinah z dne 25. oktobra 1923 Služb. Nov. 255 z dne 6. novembra 1923.

Zaeno stopijo v veljavo vsi na uređitev gostilničarskega obrta se nanašajoči zakonski predpisi, ki so veljali v posameznih pokrajinah kraljevine SHS do 14. novembra 1923, v kolikor ne nasprotujejo temu zakonu.

Obrazložbe k posameznim členom zakona o gostilničarskem obrtu.

K čl. 1.

V definiciji gostilničarskega obrta so se našeli vsi oni načini obrtne postrežbe gostov s pijačo, jedili in prenočišči, ki se dejansko izvršujejo po raznih pokrajinah države, deloma tudi pošamič. Označbe »gostilna«, »hotel«, »kavarna«, »restavracija«, »kafana«, »mehana« ne bi ustrezale preciznosti, ker v raznih krajih ena in ista označba pomeni različno.

Kavarna, kafana ali kavarna v prečanskih krajih je bistveno nekaj drugega nego kafana v pokrajinah bivše kraljevine Srbije.

Dovoljenje za razne igre (biljard, kegljišče, karté, šah, domino itd.) naj bi se v bodoče ne izdajalo, temveč naj bi gostilničarska pravica vsebovala že pravico, da imetnik sme brez nadaljnjega nuditi gostom priliko zabave z dovoljenimi igrami, za kar je dosedaj potreboval posebno koncesijo. S tem, da v definiciji imenovanje dovoljenih iger odpade, se ta dosedanja gostilničarska panoga iz obsega gostilničarskega obrta avtomatično izloči.

Gostilničarski obrt se more izvrševati tudi samo v omejenem obsegu t. j. omejeno na postrežbo gostov samo z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami, ali samo z jedili, ali samo s prenočišči, ali na več navedenih načinov skupaj. Če se prosi istočasno za dovoljenje izvrševanja gostilničarskega obrta na več načinov, se izda za vse samo eno dovoljenje in plača taksa samo enkrat, ako pa se prosi sukcesivno, se plača taksa vsakokrat posebe. Izdaje nove posebne listine (dovoljenja) ni treba, temveč je vpisati na novó dovoljeni način postrežbe gostov v prvo dovolilo.

Zadnji odstavek člena 1. je naperjen proti izigravanju gostilničarskih predpisov nanašajočih se na postrežbo gostov z alkoholnimi pijačami. Onemogoči naj

se pijančevanje, sosebno prodaja žganja po raznih trgovskih lokalih.

K čl. 2.

Potrebna je garancija prosilca v osebnem oziru, da je fizično in moralno sposoben za izvrševanje tako odgovorne in za ugled ne samo gostilničarskega stanu, temveč tudi kraja in države važnega obrta. Kdor ima v kraju že eno žganjarno ali dve obratovališči za točenje nežganih alkoholnih pijač, naj ne dobi dovoljenja za nadaljno žganjarno ali obratovališče za točenje alkoholnih pijač, da se s tem onemogoči monopoliziranje tega obrta.

Interesi napredka naših večjih mest, letovišč, zdravilišč in kopališč zahtevajo, da se za nekatere teh krajev, ki so važni za tujski promet, pripušča k gostilničarskemu obrtu samo za take osebe, ki so dokazale poleg drugega tudi strokovno usposobljenost, to je, da so se ali učile gostilničarskega obrta, ali obiskovale kako gostilničarsko šolo ali tečaj in več let službovale kot natakarji ali sicer bili zaposleni v katerikoli gostilničarski panogi.

Za zasebno gospodarstvo in za državo zelo donosni tujski promet se pri nas ne more razviti, kakor bi se lahko v glavnem radi zanemarjene ureditve mnogih gostilničarskih obratovališč (hostelov, restavracij, gostilen, kavarn, penzionov itd.) Tudi trpi ugled naše države v tujini veliko škodo, ker so v mnogih naših celo večjih krajih in letoviščih urejeni gostilničarski lokali v ta namen zgrajena poslopja docela neprimerna. Številne so pritožbe glede krajev, sosebno ob morju, kjer se je tujski promet šele začel razvijati.

Določbe zadnjega odstavka člena 2, so v interesu tujskega prometa in turisticke.

K čl. 3.

Izvrševanje gostilničarstva je izvrševanje obrta in mora biti pristojna za izdajo dovoljenja politična kot obrtna oblast. Srežno poglavarstvo more najlažje in najtočnejše izvesti pri tem potreben postopek, odločati o prošnjah za dovoljenje ter nadzirati obrtovanje, ker najbolje in neposredno pozna krajevne in osebne razmere ter ima za naglo rešitev zadosten personalni aparat. Finančna oblast naj bi se omejila samo na finančno kontrolo in naj bi ne posegala v obrtnopravne zadeve, kakor je to storila glede gostilničarskega obrta v zakonu o taksah iz leta 1923.

Strokovnim organizacijam in občinom naj se kot neposredno prizadetim interesentom da prilika udejstvovanja, ker je to v interesu uprave, pa tudi razvoja gostilničarskega obrta.

K čl. 4.

Radi boleznim in iz drugih tehtnih razlogov je imetniku gostilničarskega obrta dostikrat nemogoče osebno izvrševati

gostilničarski obrt, dasi je to zanj eksistenčnega pomena in bi bilo v danih primerih tudi v interesu občinstva. Ako so dani tehtni razlogi, naj se omogoči izvrševanje gostilničarskega obrta po namestniku ali zakupniku, ki pa mora v osebnem oziru izpolniti vse pogoje, kakor imetnik obrta sam.

Tudi je neobhodno potrebno v interesu rodbine pokojnega imetnika gostilničarskega obrta, da se ji omogoči eksistenca, v kar naj bi pripomogle določbe drugega odstavka 4. člena.

Ekonomski interesi nujno zahtevajo, da se korist stečajnim upnikom in dedičem za časa stečajnega in zapuščinskega postopanja izkorišča gostilničarski obrat stečajnega dolžnika, odnosno zapustnika.

K čl. 5.

Tendenca člena 5. je, ustreči potrebi ljudstva in ukoreninjenim običajem. Za točenje alkohola po sejnih skrbe lahko v zadostni meri gostilničarski obrti doseže ali vsaj sosedne občine. Omogočiti pa je treba, da tudi druge osebe prodajajo različne brezalkoholna okrepčila, kakor čaj, kavo, limonado, malinovec itd. ter razna jedila, kakor je to posebno običajno v južnejših krajih, kjer se po sejnih in raznih ljudskih slavnostih pečejo in prodajajo janci, čevapčiči in podobno od strani oseb, ki niso gostilničarski obrtniki.

Iz ozirov do agrarnih slojev, do vinogradnikov, ki so v nekaterih krajih v izredno slabem gospodarskem položaju, je vsaj revnim vinogradnikom, ki pridejajo tako malenkostne množine vina, da ga na debelo ne morejo prodajati, razpečati pa ga morajo, ako naj si pridobe nekaj sredstev za vzdrževanje vinograda, in za vsakdanje neobhodno potrebne življenjske potrebščine, treba dati možnost razpečavanja njihovega pridelka s točenjem na drobno, seveda samo v kraju, kjer stanuje ali v vinogradu.

K čl. 6.

S takšnimi določili v okviru tega zakona se omogoča ukinitvev tozadevnih določil taksnega zakona iz leta 1923 in pravilnikov ter obenem njih nadomestitev na tak način, da bodo upoštevani tudi fiskalni interesi države.

Na eni strani bi bilo z noveliranimi obrtnopravnimi predpisi ustrezno zahtevam, da se mora v obrtnopravnem oziru urediti gostilničarski obrt tako, da bo ustrezal zahtevam modernega časa, razvoju gostilničarskega obrta, tujskega prometa in kar je treba posebej poudariti, tudi ugledu države, ki pri tujcih mnogo trpi ravno radi ponekod jako pomankljive postrežbe gostov. Omogočen bo v večji meri razvoj hotelskega obrta ter brezalkoholnega in solidnega alkoholnega gostilničarstva, dočim se bo moglo v precej izdatnejši meri zatreti zakotno bezništvo, pijančevanje in žganjarjenje.

Na drugi strani pa bo z novimi taksami določili dano nadomestilo za izpadek dohodkov po dosedanjih taksnih predpisih.

Pojem mesnega (krajevnega) in osebnega gostilničarskega (mehanskega, kafanskega prava) je odpadel in s tem tudi takse po dosednji tarifni postavki 61. in 63. (3000, 2500, odnosno 2000 Din in 200 dinarjev), mesto tega pa je stopila na osebo vezana gostilničarska pravica (dovoljenje, koncesija) po točki 1. čl. 6., za katero se plačuje taksa 3000, 2500, odnosno 2000 Din. Mesto takse po tar. postavki 60. (odobritev gradbenega načrta) stopi taksa po točki 2., čl. 6., znašajoča 1000, 800, 600 Din.

Nadomestilo za tarifno postavko 64. je v tem, da se za dovoljenje točenja pod milim nebom zahteva za vsak primer posebej 200 Din. Isto velja za tarifne postavke 65. in 66.

Ekvivalent za dohodke iz tarifne postavke 62. (točilna taksa) nudi v pokrajinah, kjer se pobira trošarina na vino in žganje, ta trošarina in njen povišek za 10 Din na 100 litrov vina, to dotlej, dokler ne pride do izenačenja trošarinskih predpisov. Za ostale pokrajine, kjer se trošarina ne pobira, pa ostanejo točilna taksa in tozadevni taksni predpisi po tar. post. 62. taksnega zakona neizpremenjeni. Na trošarinski povišek se ne smejo pobirati avtonomne doklade.

Vrhu tega je treba upoštevati še nov dohodek, ki se bo nudil državi v tem, da se v bodoče gostilničarska taksa ne bo pobirala samo za točenje alkohola, temveč tudi za izvrševanje gostilničarskega obrta sploh, torej tudi za postrežbo gostov z brezalkoholnimi pijačami, jedili in prenočišči.

S fiskalnega stališča torej proti temu zakonu ne more biti ugovora.

K čl. 8.

V kolikor v tem zakonu ni specijelnih določb obrtnega in finančnega značaja, kakor tudi določb v pogledu sanitetne policije, kaznovanja prestopkov i. t. d., veljajo tozadevno splošni predpisi.

Uredba o odpiranju in zapiranju obratov.

Ker je zadružnikom rednim gostilničarjem dolžnost, da nadzorujejo sušmarjenje po sili točilcev-trgovcev glede dopustnosti obratovalnega časa, v katerem smejo točenje vršiti, je že nekajkrat bilo stavljeno na nas vprašanje, kdaj se smejo trgovine odpirati in zapirati, da se tako konstatira prestopke teh točilcev, zato priobčimo uredbo o odpiranju in zapiranju obratov.

V «Službenih Novinah» št. 239., izdanih dne 18. oktobra, je bila objavljena nastona uredba o odpiranju in zapiranju obratov:

A. Ob delavnikih.

§ 1.

Vsa obrtna in trgovinska podjetja na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, brez ozira na to, ali je v njih zaposleno pomožno osebje ali ni, ne smejo biti odprta pred šesto uro zjutraj in po sedmi uri zvečer ali po deveti uri zvečer v krajih v Dalmaciji, kjer bi klimatske razmere to zahtevale; opoldne pa morajo biti zaprta najmanj eno uro.

Delovni čas za dotična podjetja v zgoraj določenih mejah ne sme biti daljši od delovnega časa, ki je predpisan z uredbama o delovnem času v trgovinskih in obrtnih podjetjih.

§ 2.

Čas, kdaj naj se odpirajo in zapirajo trgovinski in obrtni obrati, določajo za poedine kraje v mejah, določenih v prednjem paragrafu, pristojna upravna oblastva prve stopnje sporazumno s prizadetimi delavskimi in delodajalskimi organizacijami za dotične kraje; pri tem morajo gledati na to, da se čas, kdaj se odpirajo obrati, ujema z delovnim časom, predpisanim za dotično kategorijo podjetja.

V krajih, kjer se ta sporazum ne more doseči, priobčijo upravna oblastva mnenja vseh prizadetih strank o tem vprašanju pristojnim inspekcijam dela, ki določijo čas, kdaj naj se odpirajo in zapirajo obrati v dotičnih krajih.

Zoper te odločbe inspekcije dela se smejo nezadovoljne stranke pritožiti v 14 dneh od dne priobčitve pri ministru za socialno politiko, čigar odločba je izvršna.

§ 3.

Vkljub predpisom v § 1. te uredbe smejo biti odprti opoldne nastopni obrati:

1. kavarnarski, gostilničarski, hotelski, javne kuhinje in obrati za prodajanje izključno mlečnih izdelkov (mlekarški obrati);

2. sladničarski;

3. trafike;

4. obrati za prodajanje časnikov;

5. če se obrat seli.

Ostali obrati, navedeni v § 1. te uredbe, smejo biti opoldne odprti samo občasno, in sicer:

a) če se mora delo v obratu opoldne neprestano nadaljevati, da se ne kvari blago, izpostavljeno atmosferskim vplivom;

b) ob dneh letnih sejmov in

c) ob sejmskih dneh.

Toda lastniki prednjih podjetij morajo organizirati delo v svojih podjetjih tako, da dobiva njih pomožno osebje neprestano predpisani odmor med delovnim časom po predpisu § 11. zakona o zaščiti delavcev.

§ 4.

Prav tako smejo imeti vkljub predpisu § 1. te uredbe lastniki kavarnarskih, gostilničarskih, sladničarskih, hotelskih

in trafikantskih podjetij svoje obrate neomejeno odprte, kolikor jih ne bi v tem pogledu ovirali posebni predpisi lokalnih upravnih oblastev, in sicer, če ni osebje, zaposleno v njih, zaposleno preko maksimuma delovnega časa, predpisanega za te vrste podjetij v uredbah o ureditvi delovnega časa v trgovinskih in obrtnih podjetjih.

§ 5.

Vkljub predpisu o zapiranju obratov, navedenih v § 1. te uredbe, smejo dovoliti oblastne inspekcije dela po zaslišanju prizadetih delavskih in delodajalskih organizacij, da so obrati odprti tudi preko tam določene meje največ dve uri, in sicer:

1. na dan pred velikimi prazniki;

2. ob letnih semnjih;

3. ob velikih ljudskih shodih in v drugih nepričakovanih primerih in kjer bi se za to pokazala posebna potreba.

V teh primerih morajo plačevati lastniki dotičnih podjetij svojemu možnemu osebju to delo kot prekočasno, po § 10. zakona o zaščiti delavcev.

B. Ob nedeljah in praznikih.

§ 6.

Lastniki obrtnih in trgovinskih podjetij, kolikor ne spadajo ta podjetja med obrate, navedene v členu 14. zakona o zaščiti delavcev, morajo imeti ob nedeljah svoje obrate ves dan zaprte.

Če pa bi zahtevala tretjina zgoraj omenjenih podjetij druge konfesije v izvestnem kraju, se sme uvesti zanje namesto nedelje drug dan med tednom po § 12., drugem odstavku, zakona o zaščiti delavcev, za čas onega dne, ko morajo imeti dotični lastniki svoje obrate ves dan zaprte.

§ 7.

Vkljub predpisu v prednjem paragrafu smejo biti omenjeni obrati ob dotičnih dneh odprti samo:

1. če je ob teh dneh letni semenj ali tedenski semenj;

2. če se ob teh dneh obrat seli;

3. poslednjo nedeljo pred Božičem in na novega leta dan.

V vseh zgoraj navedenih primerih smejo imeti lastniki obrtnih in trgovinskih obratov svoje obrate ves dan odprte, razen ob tedenskih semnjih, če smejo biti dotični obrati odprti samo do

opoldne, in kolikor niso to obrati, navedeni v § 14., drugem odstavku, zakona o zaščiti delavcev, ki jim je delo ob dotičnih dneh po ves dan dovoljeno.

§ 8.

Ob državnih praznikih morajo imeti lastniki podjetij, navedenih v § 1. te uredbe, svoje obrate zaprte, brez razlike veroizpovedanja in v mejah, predpisanih po pristojnih oblastvih.

Ob ostalih praznikih je dano lastnikom dotičnih podjetij na izvoljo, ali imajo svoje obrate odprte ali ne; toda s tem ne smejo biti nikakor okrnjene pravice delavcev, ki so jim zajamčene v tem pogledu v § 12., četrtem odstavku zakona o zaščiti delavcev.

§ 9.

Vse prestopke te uredbe, kolikor se tičejo dela pomožnega osebja izven časa, če je ta predpisan s to uredbo, ugotavlja in kaznuje oblastna inspekcija dela po predpisih zakona o zaščiti delavcev; ostale prestopke, kolikor se tičejo odpiranja in zapiranja obratov, pa ugotavljajo in kaznujejo pristojna upravna oblastva po veljavnih predpisih.

§ 10.

Vsa upravna oblastva prve stopnje morajo postopati po predpisih § 2. te uredbe najkasneje v treh mesecih od dne, ko stopi ta uredba v veljavo; o tem morajo poročati pristojni inspekciji dela.

Če se pokaže, da je odrejanje časa, kdaj naj se odpirajo trgovinska in obrtna podjetja, po upravnih oblastvih prve stopnje v mejah, predpisanih v § 1. te uredbe škodljivo pridobitnim razmeram drugega sosednjega kraja in če se v tem pogledu ne more doseči soglasje med pristojnimi upravnimi oblastvi prve stopnje, odredi pristojno upravno oblastvo druge stopnje čas, kdaj naj se odpirajo in zapirajo ti obrati, tako za eden kakor tudi za drugi kraj.

§ 11.

Ta uredba stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v «Službenih Novinah»; tega dne prestatnejo veljati vsi predpisi, ki nasprotujejo tej uredbi.

V B e o g r a d u, dne 25. septembra 1924.; št. 79.282/23.

Minister za socialno politiko:
dr. Behmen s. r.

Telefon 747.

Vsakovrstno, izborno, pristno in ceno

Telefon 747.

VINO

je mogoče kupiti na debelo le pri

Centralni vinarni d. d.

Ljubljana - Sp. Šiška, Frankopanska ulica 11.

Zopet nov izum škodovanja gostilničarstva.

V Sloveniji v Kranjskem delu, osobito v goratih krajih, so od nekdanjih gostilničarji poleg vina, piva in žganja točili, oziroma na drobno prodajali tudi špirit in je marsikateri izjavil, da mu je vsaj ta panoga obratovanja omogočila, da je lahko plačeval davke in podobne dajatve.

V lanskem letu pa so naenkrat taki točilci dobili od finančno-kontrolnih organov prepoved, da špirita ne smejo več prodajati, češ da imajo pravico prodajati le pijače, špirit pa da ni pijača. Došle so nam tozadevne številne pritožbe z dežele, kako more to biti, da se jim naenkrat ta obrat odjemlje, katerega so nekateri že po 30 in več let nemoteno izvrševali.

Zveza se je nato pri finančni delegaciji po svojem zastopniku o zadevi informirala, kjer se ji je v začudenje izjavilo, da se je ta princip resnično sklenil in sporazumno z ministrstvom trgovine in industrije, oddelék v Ljubljani, ukrenilo, da se gostilničarstvu prodajanje špirita prepoveduje, da bodi s tem obratom le trgovec poverjen.

Proti takemu sklepu lokalnih oblasti moramo z ozirom na to, da se s tako odredbo ene vrste obrtništva ugonablja, po drugi strani pa daje trgovstvu poleg tega še svobodo točenja vseh pijač na način, kakor je bil doslej le gostilničarstvu koncesijoniran, protestirati, ker se gostilničarska obrt tudi še s tem uničuje. Ustvarja tedaj ne le samo enkratni, temveč dvakratni udarec na to panogo obrtništva.

Razlaganje dejstva, da špirit ni pijača in vsled tega ne spada v obrat prodajalcem pijač, je pravo iskanje dlake v jajcu. Vol, žito, da celo moka, sočivje itd. tudi še ni jed, marveč postane to šele ko prestane pripravljalni proces in se za to pripravi. Popolnoma enako je pri špirtu, da ni užiten v najvišji stopinji kakor se nahaja je istina, ali z razredčenjem, pomešanim z vodo ali drugimi substancami, znižan na užitno stopnjo alkohola pa postane poživilno sredstvo, kakor vsaka druga stvar, ki se mora kot poživilo šele pripraviti.

Poznamo pijače, ki so same na sebi tako močne, da jih normalno uživati skoraj ni mogoče, n. pr. pristni Jamajka rum ki vsebuje 75 % alkohola, a vendar se toči in prodaja kot pijača, ker je kot pridevek k čaju ena najokusnejših substanc.

Oblastva bodo s tem ukrepom samo napotila gostilničarje-prodajalce špirita, da bodo morali na dopustno stopnjo znižavati moč špirita, spraviti kupca v položaj, da bo moral namesto čistega blaga, nositi še k špirtu pomešano vodo domov.

Za take utesnjevalne odredbe v točilni obrti gostilničarstva ni bilo absolutno nikake potrebe, ne pravne podlage, kakor tudi ne upravičljivih razlogov, zato prosimo, naj se ustavi to neupravičljivo preganjanje podeželskega gostilničarstva, katero vsled novodobnega vsesplošnega dovoljevanja točilnih pravic trgovstvu itak neznosno trpi, neupoštevajoč ga pri tem analogno z zmanjšanimi obrati, mu zmanjševati tudi davščino in takse. Naj se ta lokalna odredba kratkomalo dene ad akta ter dosedanjo običajnost prodajanja špirita po gostilničarjih, koder se je to vršilo, nadalje pripusti in finančno-kontrolnim organom naroči, da ne dela rednemu gostilničarstvu v tem pogledu nikakih neprilik.

Raznoterosti.

Iz Ormoža. Zadnje poročilo o okrajni obrtni gospodarski razstavi v Ormožu popravljamo v toliko, da se je spored razstave spremenil in definitivno določil sledeče dneve: obrtna od 8. do 15. avgusta 1926; konjska 8. avgusta od pol 12. do 18. ure; govedo, svinje in perutnina 9. avgusta od 10. do 18. ure in vinska razstava dne 10. avgusta od 10. do

20. ure. — Vabimo vse, ki se za gorenje panoge našega gospodarstva zanimajo, da poletijo v navedenih dnevih v divne ljutomerske gorice, da poleg rujnega vinca vidijo tudi produkte drugih gospodarskih panog ormoško-ljutomerskega okraja. —

Tečaj brezalkoholne uporabe grozdja in sadja (vkuhavanje šočivja, jagodičevja sadja; sušenje; pridelovanje raznih sokov, brezalkoholnega mošta in vina v domačem gospodarstvu in v večjih obratih; ohranjanje svežega grozdja itd. itd.) priredi o priliki velesojma osrednja zadruga «Brezalkoholna Produkcija» v Ljubljani, Poljanski nasip 10. — Ker je tečaj največjega pomena tudi za gostilničarski stan, priporočamo, da se tečaja udeležijo gostilničarji v čim največjem številu.

Gostilničarska zadruga na Bledu naznanja članom, da si je nabavila učne pogodbe za vajence, napise «Ne pljuvaj po tleh» in napis «O pobijanju pijančevanja». Vse te tiskovine se dobe pri načelniku. — Nadalje se opozarja vse gostilničarje in hotelirje, da naznanijo pri zadrugi redno svoje uslužbenice, sicer zadruga ne more overovati spričevala uslužbencem, kar oblastva za pridobitev obrtnega dovoljenja brezpogojno zahtevajo.

Tovariši,

podpirajte tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

MALINOV SOK

OVAJ MALINOV SOK JE ZAJAMČENO ČISTI NARAVNI SOK OD MALINA BEZ IKAVIH PRIMESA OSIM SLADORA, A VANREDNO JE UKUSAN.

STERNBERG D.D. SLAV. POZEGA

Domače salame

prvovrstno fino osušene nudim po

Din 75 — kg

FRAN FISTER

LJUBLJANA

Zaloška c. 10

Zaloška c. 10

Dobra vina, domačo šunko, salame in kranjske klobase priporoča gostilna

Ivan Bricelj

v Štepanji vasi Na Planirju.

Priporoča se najstarejša slovenska ple-skarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj Dunajska cesta 16

Delo solidno. Cene zmerne.
Strokovna izvršitev gost. stolov in miz.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri

TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

I. slovenska tovarna mineralnih voda, sodavice itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča :

sodavice, pokalice, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v patentnih steklenicah: jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

Vinska trgovina Ant. Müllerja v Domžalah

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih **vin iz dolenskih, hrvaških in štajerskih vinskih goric** ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah. Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

„Tribuna“ F. B. L.

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

Sprejmo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

Ceniki se pošiljajo franko!

Dragi prijatelj samo to ti povem, da prav nikjer ne kupiš tako dobro in tako poceni manufakturno blago za moške in ženske obleke, kakor pri tvrdki

ANTON SAVNIKU

V ŠKOFJI LOKI

Istotam dobiš tudi razno perilo, svilene rute, vsakovrstne servijete, namizne prte in platnene brisače, ter vsakovrstne čevlje. Ilustrovani cenik z več tisoč slikami zastonj, manufakturne vzorce pa na ogled za 8 dni.

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in
kavarna

Starl trg 21

se priporoča sl. občinstvu
posebno z dežele

na zajutrak.

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Kolezijska ulica šte. 18.

Z vsemi v špecerijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebčinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje tvrdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Velepražarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih vod.

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

marčno
pivo

eksportni ležak

temno Porter-
pivo

Glavna zaloga rudninske vode

In veletrgovina špocerljskega blaga

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

nudi po najugodnejših cenah:

Rogaški Tempel vrelec, Styria in Donat vrelec, Radenski zdravilni vrelec
in razne druge domače in inozemske rudninske zdravilne vode.

Zahtevajte cenik!

Ustanovljeno 1888.

Točna postrežba!

Motna vina čistiti in trpka ter prekislata omiliti je zelo enostavno!

V zalogi imamo špeciialno francosko želatino „LAINÉ“ tvrdke Clermont & Quigaard, Paris. K vsaki pošiljki pridenemo točno navodilo. Zahtevajte cene!

Glavna zaloga:

Drogerija „SANITAS“, Celje in Ljubljana.

Tovariši, inserirajte v našem listu!

Zaloga stekla, porcelana in svetilk
Fr. Kollmann
v Ljubljani

dovoli gostilničarjem in kavar-
narjem pri večji naročbi
izdatno znižane cene.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepic

Spodnja Siška šte. 256

priporoča p. n. gostilničarjem svojo
veliko zalogo zajamčeno naravnih
vih iz dolenskih, goriških, istrskih
in štajerskih vinskih gorc.

Telefon št. 282.

Ne kupite preje nobenega šivalnega
stroja, dokler ne ogledate in preizkusite

JOSIPA PETELINCA

Na malo! strojev znamke Na veliko!

**Gritzner, Adler,
Phöniks**

ter najboljše švicarske pletilne stroje „DUBIED“
nadomestne dele, čolničke, igle za vse sisteme,
pneumatiko, dele za kolesa, olje itd.

Večletna garancija!

Delavnica na razpolago!

ZALOGO
VINA

izvrstnega, dolenj-
skega, hrvatskega in
banaškega priporoča
tovarišem gostil-
ničarjem

FRANC KURALT
gostilničar v Kranju.

Posredovalnica za službe
gostilničarske zadruga v Ljubljani
Gospodarska cesta šte. 16

posreduje brezplačno
za vse službo ličooe

: v gostilničarskem obrtu :

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 1 Din,
z dežele 4 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslu-
žujte se te ugodne prilike!

ZAMAŠKE

vseh vrst

odaja

Ljubljanska Industrija
probkovih zamaškov

JELAČIN & KOMP.
LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA
LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNE-
GA NAMIZJA ZA GOSTIL-
NE, HOTELE IN KAVARNE

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani (Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
**marčno, dvojno marčno in izvožno
pivo v sodčkih in steklenicah.**

Dobé se tudi tropine in sladne oime, ki so kot živinska krma zelo priporočljive.

A. & E. Skabernè

Mestni trg 10. **LJUBLJANA** Mestni trg 10.

Manufakturna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Različno sukнено, volneno in svileno blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje pralno blago za bluze, predpasnike in domače obleke. Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre, kakor tudi garniture.

Posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, gradel za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. — Različni beli in barvasti namizni prti, platnene brisače i. t. d.

Črno in modno sukno v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje.

Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste.

Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.